

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505
Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: ČJL, 7. ročník

Sada: 2

Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-Č2ST-37

Název materiálu: Velká písmena

Autor materiálu: Mgr. Marie Baslerová

Anotace: Prezentace týkající se základních znalostí psaní velkých písmen.

Metodický popis:

- Jména vlastní
- Základní pravidla pro psaní velkých písmen
- Test na správné doplnění velkých písmen ve větách, vyhodnocení testu

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 22. 10. 2012

Ověřující učitel: Mgr. M. Baslerová

Třída: 7. A

**Materiál je určen k bezplatnému používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.
Jakékoliv další používání podléhá autorskému zákonu.**

Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Velká písmena

Podstatná jména konkrétní dělíme na **obecná** a **vlastní**

Jména obecná označují kteroukoli osobu – táta, syn
kterékoli zvíře – křeček, rak
kteroukoli věc – židle, polička

Píšeme je s malým počátečním písmenem

Jména vlastní

Označují určitou osobu – Jan, Marie, Novotný
určité zvíře – Alma, Rek, Aki, Ťapka určitou věc, např.
zemi, místo (Šumperk, Branná, Hanušovice, ...)

Píšeme je s velkým počátečním písmenem

Základní pravidla pro psaní velkých písmen

Velké počáteční písmeno píšeme:

1. v jednoslovných vlastních jménech – Petr, Ondřej, Morava, Praděd, Evropa, Turecko...

2. ve víceslovných vlastních jménech:

Většinou jen u prvního slova – **S**pojené státy americké, **O**rganizace spojených národů, ...

Pamatuj! Vlastní jméno, které se stane součástí sousloví – Německo (Spolková republika Německo)

Základní pravidla pro psaní velkých písmen

Označení obce

- velké písmeno u všech slov, pokud se **nevyskytuje předložka**

Karlovy Vary, Velké Losiny, Český Krumlov

- pokud se **předložka vyskytuje**, napíšeme ji s malým písmenem

Ruda nad Moravou, Jablonec nad Nisou

Základní pravidla pro psaní velkých písmen

- jsou-li za předložkou alespoň dvě slova, první napíšeme také s velkým písmenem

Kostelec nad Černými lesy

Pravidla pro psaní jmen ulic, nábřeží, náměstí

Velké písmeno píšeme hned **v prvním slově** po výrazech ulice, náměstí, dům

ulice **N**a **P**říkopech, dům **U** **T**ří růží,
lékárna **U** **S**pasitele, třída **J**irího **z** **P**oděbrad

poloostrov **P**yrenejský, poušť **S**ahara, hrad **B**ouzov,
kino **S**vět, zámek **Ú**sov, okres **O**lomouc, hora **P**raděd,

Jména osob, zvířat a od nich vytvořená přídavná jména

Osoby

Jan – Janův, Karel IV., Švejk, Červená karkulka (Karkulka), Učitel národů (J. A. Komenský)

Členové rodin, rodů

Eliška Přemyslovna, Novákovi

Příslušníci národů a kmenů

Čech, Ital, Rom, Lužický Srb, Hanáci

Velká písmena

Bytosti náboženské, mytologické

Hospodin, Panna Maria, Matka boží, svatý Petr, svatá Trojice

Pohádkové bytosti

Měsíčník, Slunečník a Větrník
Červená karkulka – Karkulka

Velká písmena

Obyvatelé míst

Evropan, Pražan, Broďák, Jihočech

Zeměpisné názvy

Orlické hory, Vysoké Tatry, Afrika, Severní Amerika,
jižní Čechy, Polabí, Jihlavsko

Malá počáteční písmena

Vlastní jména v obecném smyslu

jidáš (zrádce), donchuán (svůdce),
švejk (vychytralý), lazar (nemocný)

Jména příslušníků antropologických skupin

běloch, indián, cikán ale jako národnost **C**ikán,
mongol ale Mongol – občan Mongolska

Jména seskupení – májovci, husita, spart'an...

Velká písmena

Hvězdářská jména

Merkur, Země, Měsíc, Malý vůz,
Mléčná dráha – Galaxie, **S**lunce ale **s**lunce,
pokud se nejedná o hvězdářskou terminologii

Společenské organizace

Občanská demokratická strana,
Český červený kříž, Sparta Praha

Velká písmena

Institute

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,

Úřad vlády ČR, Okresní soud v Olomouci,

Základní škola v Rudě nad Moravou

(základní škola – pokud není udáno kde),

Obecní úřad v Olšanech

(obecní úřad – pokud není upřesněno kde),

Kulturní dům v Hanušovicích, Vysoká škola zemědělská

Velká písmena

Jména dokumentů, děl a skladeb

Listina základních práv a svobod, Sbírka zákonů,
Zákoník práce, Slovník spisovné češtiny,
Pravidla českého pravopisu, Babička,
Prodaná nevěsta, Slabikář, Mladá fronta,
Reflex, Učitelské noviny, Studio 6...

Velká písmena

Typy výrobků

Motocykl Jawa, zubní pasta Perlička, pivo Holba, čokoláda Milka, prací prášek Ariel, jízdní kolo Author, hodinky Vostok

Konkrétní dopravní prostředky

Titanik, Apollo, Mir (vesmírná stanice)

Dějinné události

Pražské povstání, Květen 1945
(druhá světová válka, husitské války, ...)

Velká písmena

Památné dny a svátky

Nový rok (1. leden), Hromnice, Vánoce, Velikonoce, Svátek práce, Dušičky, První máj, Bílá sobota,

ale advent, masopust, letnice

Kulturní, sportovní a politické akce

Pražské jaro, Měsíc knihy, Závod míru, Český slavík, Kolštejnský okruh o cenu Václava Paruse

Doplň správně velká a malá písmena

- V (p)_raze žijí (p)_ražané. Je zde mnoho (p)_ražských ulic. Jedna se jmenuje (n)_a (p)_říkopě. Chodím do (z)_ákladní (š)_koly v (r)_udě nad (m)_oravou. V (e)_vropě žijí převážně (b)_ěloši. Navštívil (l)_ékárnu (u)_ (s)_pasitele. Na dovolené jsme byli s (f)_rancouzi. U (š)_umperka jsou (v)_elké (l)_osiny. Žáci jeli na výlet do (o)_rlických (h)_or. Pojedeme do (v)_ysokých (t)_ater.
-

Řešení

- V Praze žijí Pražané. Je zde mnoho pražských ulic. Jedna se jmenuje Na Příkopě. Chodím do Základní školy v Rudě nad Moravou. V Evropě žijí převážně běloši. Navštívil lékárnu U Spasitele. Na dovolené jsme byli s Francouzi. U Šumperka jsou Velké Losiny. Žáci jeli na výlet do Orlických hor. Pojedeme do Vysokých Tater.
-

Seznam použité literatury a pramenů:

SOCHROVÁ, Marie. Český jazyk v kostce pro střední školy. Havlíčkův Brod: Fragment, 1999, ISBN 80-7200-041-1.

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire,
nebo pocházejí z veřejných knihoven obrázků (public domain)
nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Marie Baslerová
Základní škola Ruda nad Moravou, okres
Šumperk
zsroda@zsroda.cz
únor 2012